

ИЗБОРНАТА ПОБЕДА НА ХИЗБУЛА В ЛИВАН ПРЕЗ 2018 Г.

Иван Винаров*

„Днес можем да кажем, че целта беше постигната.“

шейх ал–Саид Хасан Насралла,
(лидерът на Хизбула, 7 май 2018 г.)

Увод

Това са първите думи на водача на шиитската проиранска политическа групировка относно изненадващата (за някои) изборна победа на миналогодишния парламентарен вот в Ливан. Според Насралла, дори самият факт, *„че изборите се състояха е историческо национално постижение“*, защото са първите от почти едно десетилетие [1]. Всичко това става възможно благодарение на новото изборно законодателство – със закона от 2017 г. се въвежда иновативна система на пропорционално представителство при парламентарния вот. Благодарение на по-доброто си и бързо приспособяване към приетите законодателни норми „Партията на Бога“ затвърждава доминиращото си влияние в ливанския политически живот, както и все по-нарастващата си роля в Близкия Изток като цяло.

Провеждането на парламентарните избори следва период на остра конфронтация между премиера Саад Харири и Хизбула. Неговата оставка от ноември 2017 г., подадена по безпрецедентен начин – при извънредно посещение в саудитската столица Рияд, се разглежда от много експерти по Близкия изток като пряка намеса на крал Салман в политическия дневен ред на Бейрут. Причината за този ход е лансираното обвинение, че Хизбула е „похитила“ ливанската политика и е обявила война на Саудитска Арабия. Шиитската групировка е считана за по-мощна от самата държава, а въоръжените ѝ милиции – за по-силни от националната армия. Връх на напрежението са думите на Харири, които описват заговор за неговото убийство, съчетани с обвинения спрямо Хизбула и Иран, че сеят вражди и се опитват да „отвлекат“ Ливан от арабския свят (Пери и Басам, 2017).

Основното ограничение пред настоящото изследване произтича от неголемия обем информация по темата от източници, странични на западната

* Иван Винаров, доктор, главен асистент, катедра „Политология“, УНСС, email: i.vinarov@unwe.bg

англоезична наука и литература. Съмнение в достоверността им не може да има, но по едно или друго съображение много от тях разглеждат само определена част от въпросите, отнасящи се до държавното и политическото устройство на Ливан. Повечето от анализаторите (и най-вече тези в медиите) се задълбочават върху определена позиция на предпочитан(и) субект(и) и пренебрегват алтернативните. Авторът се е стремил да избягва подобен подход – изведените аргументи са представени от неутрални позиции и след множество преценки по съответния спорен въпрос.

Цел и методология на изследването

Целта на това изследване е като се представи същността на ливанската изборна система и се анализират резултатите от последния парламентарен вот, да се разгледа текущата политическа ситуация в страната, както и евентуалните бъдещи проблеми пред държавността. За реализирането на тази цел е необходимо решаването на следните изследователски задачи: 1) представяне на политическата система на Република Ливан, наричана „конфесионална демокрация“; 2) изясняване същността на новата ливанска изборна система и преглед на резултатите от парламентарния вот от 6 май 2018 г.; и 3) анализ на влиянието на външните фактори при съставянето на новото правителство на националното единство.

Настоящият доклад е предназначен както за интересувашите се от проблемите на държавността в страните от Близкия изток, така и за по-широк кръг читатели. Имайки предвид изброените по-горе ограничителни условия, значимостта на изследването се свежда не толкова до изясняването на сложната международна обстановка в арабския свят. По-скоро принос следва се очаква що се отнася до структуриране на една необходима аналитична рамка при проследяването на политическия процес в Ливан, посредством постиженията на съвременната политическа наука.

Основна хипотеза на изследването

Основната хипотеза на изследването е, че утвърдената конфесионална демокрация в Ливан функционира благодарение на нагласите за вътрешно единство в сегментираната по енто-религиозен принцип държава. Въпреки политическото противопоставяне в рамките на относително балансирано изградената парламентарна система, пречките за нейното безпроблемно съществуване са най-вече от външнополитически характер. Намираща се на взривоопасна територия, Ливанската република ще просъществува единствено при взаимно съгласие от страна както на християните (маронити и др.), така и на мюсюлманите (сунити, шиити). В това отношение парламен-

тарните избори от май 2018 г. изиграват положителна роля, въпреки трудния и дълъг път при съставянето на новото правителство.

Приложена методология и методика

В изследването се съчетават три основни изследователски метода. Първият е анализ на основни документи, посредством които функционира режима в Бейрут – това са Конституцията, Споразумението от Таиф и новият изборен закон. Контент-анализът на част от обилното количество медийна информация прави възможно представянето на (някои гледни точки по отношение на) протичащите в Ливан процеси. А благодарение на информационните масиви на Изследователската служба на Конгреса на САЩ придобиваме базираща се на статистически данни представа за състоянието на парламентарната демокрация в малката средиземноморска арабска република.

Политическата система на Ливан

Според Конституцията на Република Ливан от 1990 г. (Lebanon's Constitution, 2004), [2] страната е „демократична **парламентарна република**, основана на зачитането на обществените свободи, свободата на мнение и свободата на убежденията; както и на социалната справедливост и равенството в правата и задълженията на всички граждани, без разлика или привилегии“. Но в също време основният закон определя, че „Ливан има арабска идентичност и принадлежност“ и е „активен член на Арабската лига“, като е „ангажирана с нейната Харта“. Причина за това е демографската структура на населението по етнически признак – 95% от жителите на страната са араби, най-голямата малцинствено общност са арменците – 4%, а всички останали са несъществен дял – взети вкупом са около 1% [4]. Противоречив е конституционният текст, според който „премахването на **политическото сектантство** е основна национална цел, която трябва да бъде постигната съгласно план за преход“, в чиято основа са хората като „източник на властта и суверенитета, упражняван посредством конституционни институции“.

Поради спецификите на политическата система на Ливан, определяна често като „конфесионална демокрация“ (подобна на тази в Швейцария, но с характерната за Близкия изток основа), броят на полагаемите се депутатски места е разделен поравно между християните и мюсюлманите [3]. В чл. 24 на Конституцията се посочва изрично, че депутатските банки се разпределят както следва: *първо*, по равно между християните и мюсюлманите (това важи и за министерските кресла); *второ*, пропорционално между „сектите“ в рамките на самите вероизповедания; и *трето*, съразмерно меж-

ду административните области. При ливанския модел на държавно управление президентското кресло е запазено за християнин маронит, премиерският пост – за мюсюлманин сунит, а председател на Камарата на депутатите става задължително шиит. Конфесионалното разпределение се прилага и при съставянето на електоралните единици – изборните райони (Hamud, 2018 II, р. 1). Първоначално трудният за аргументиране конституционен текст на чл. 49, според който държавният глава – този *„символ на единството на Отечеството“*, се излъчва от третата по големина религиозна общност (която съставлява едва 1/5 от населението на Ливан), е напълно оправдан и не буди спорове в политическите сили. Причината се крие в опасността *„шефът на държавата“* да не бъде признат за легитимен от една от мюсюлманските общности, ако бъде избран за президент член на другата. В този ред на мисли, подялбата на лидерските позиции в законодателната и изпълнителната власт също е сравнително балансирано изградена, особено предвид възможността министър да комбинира своята функция с депутатско място в парламента (чл. 28).

Политическата инфраструктура на ливанската парламентарна демокрация обособява християнския дял от населението като свръхпредставен в законодателната власт. Причината за това е, че на 40.5% християнско население се полагат половината (64 от общо 128) депутатски места в парламента, което прави свръхпредставителство от близо 1/4. [4]. Съответно мюсюлманите са недопредставени – те също разполагат с половината от представителните мандати, но техният дял от съвкупната популация е 54%. Още по-важно е вътрешното разпределение – сунитите и шиитите в Ливан са равен брой (по 27%). Предвид факта, че представителите на отцепилата се от шиитския ислям етнорелигиозна общност *друзи* са около 5.5% от жителите, то общият дял на нехристиянското население е 59.5%. Следователно то е ошетеното откъм народно представителство отново с 1/4. Казано обобщено, **ливанската парламентарна система фаворизира християните и дефаворизира мюсюлманите**, а това е предпоставка за напрежение и конфликти (особено предвид тежката история на страната от последния половин век). Кризисният потенциал нараства значително в моментите на разместване на властовите пластове в мюсюлманския блок.

Победители и победени

Така описаната държавнополитическа структура означава, че понятието *„изборна победа“* следва да се разбира не като първенство по отношение на броя народни представители в рамките на целия парламент. Победителят е най-голямата партия в съответния блок. А конфигурацията от последните петнадесет години, при която всяка сила от единия дял е в коалиционни

отношения с такава от другия, означава че абсолютната победа е възможно само при двоен положителен резултат и в двата етно-властови центрове. Тъй като мюсюлманският блок се състои от два вечно противостоящи си компонента – сунитският (на фамилията Харири и сподвижните партии) и шиитският (Хизбула, просирийското движение Амал и др.), най-често за спечелил вота се счита този, който надделее в съперничеството конкретно между тях. В предишния състав на Камарата коалицията на Хизбула и Амал имаше 30 народни представители при необходими 33 за мнозинство. Сегашната легислатура отново е свръхфрагментирана – в нея влизат общо 12 партии и коалиции. Самостоятелно избраните представители на Хизбула са отново 13, но заедно с тези на Амал – 15, както и излъчените от обединената коалиционна листа между двете групировки (които са двойно повече от преди – от 4 на 8), общият брой депутати на шиитските партии става 36. Освен това, около тях понякога гравитират: традиционният съюзник на Харири – просирийското движение Марада, което разполага с 3 представители, както и ливанският клон на Сирийската социална националистическа партия (SSNP) – също с 3 депутатски кресла (Redd, 2018).

Но дори и без явна подкрепа от последните две фракции, в мюсюлманския дял победата вече принадлежи на Хизбула – Амал. Крайната цел е осигуряването на т.нар. блокиращо мнозинство (*blocking majority*), което изисква привличането на най-малко 2/3 от всички народни представители (тоест поне 85). Промяна в статуквото има, но благоприятстващ запазването на вътрешния мир фактор е, че тя е по-скоро еволюционна, отколкото революционна. Проводници на тази линия са самите партии, които се съгласяват (макар и негласно) да обновят и подмладят своя авангард, като изпратят в пенсия някои утвърдени политици. Сред тях има дори лидери – например Фуад Синиора от Движение за бъдещето на Харири, Валид Джумблат от Прогресивната социалистическа партия на друзите, Самир Джаджа от Ливанските сили, шейх Насралла от Хизбула, Сюлейман Франги от Марада и др. (Moubayed, 2018).

Вотът от 6 май 2018 г. се провежда в коренно различна обстановка, в сравнение с този от преди едно десетилетие – най-вече заради наплива на сирийски бежанци (през 2009 г. все още не се е състояла Арабската пролет) и последиците от световната икономическа криза. Новото изборно законодателство постига не само по-справедливо разпределение на депутатските места и модернизиране на електоралния процес (например чрез установяването на унифицирана, тоест интегрална бюлетина), но също така либерализира донякъде режима за кандидатстване на жените, като едновременно с това осигурява възможността за гласуване от чужбина. От гледна точка на демокрацията, най-големият успех на новия закон е гарантираната възможност на представители на гражданското общество да

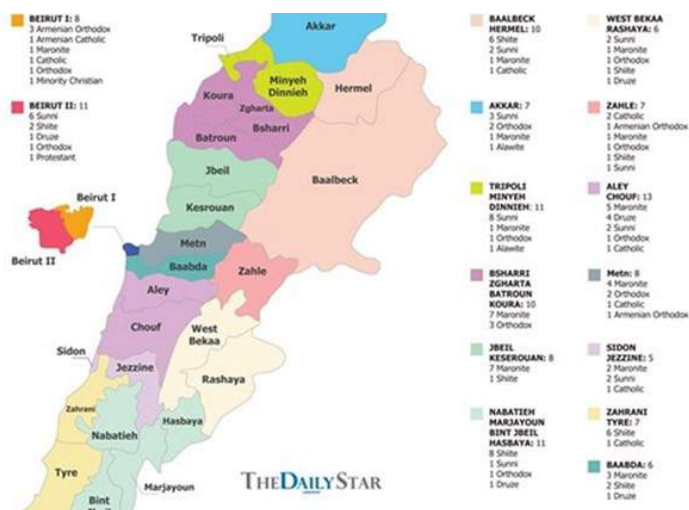
се сдружават в коалиции и да участват в надпреварата, като по този начин действат като противотежест на доминацията на традиционните политически елити (Rizkallah, 2018).

Изборната система на Ливанската република

Началото на изборната реформа стартира още със съставянето на Комисията „Бутрос“ (*Boutros Commission*) през 2006 г. Според финалния доклад от нейната работа, препоръчително е да се състоят промени в следните направления (Lebanon's 2017 Parliamentary Election Law, 2018, p. 1):

- официалните бюлетини да се отпечатват предварително и по стандарт;
- въвеждане на система на частичното пропорционално представителство (тоест страната следва да се раздели на два или повече изборни района);
- провеждането на вота да се осъществява в един ден;
- 30% квота за избиране на жени;
- независима избирателна комисия;
- намаляване на възрастта за гласуване от 21 на 18 години;
- финансирането на кампаниите и регулиране на медийното участие;
- възможност за гласуване извън територията на Ливан;
- да се осигури възможност за вотоподаване на хора със специални нужди (инвалиди, незрящи и др.)

Неизбежните промени в изборното законодателство (старият закон е приет през далечната 1960 г.) предотвратяват поредната конституционна криза, но по всеобщо мнение партиите оставят електоралната реформа недовършена. Някои анализатори считат промяната за минимална – въвежда се пропорционално представителство, като страната се разделя на 15 многомандатни района вместо досегашните 26. Но законодателите не позволяват исканите от представителите на гражданското общество либерализационни мерки, в т.ч. предоставяне на активно избирателно право на военнослужещите и редуциране на възрастово изискване на 18 години. Ливанският президент Мишел Аун оправдава провеждането на реформата в този ѝ вид със спорния аргумент, че старата система е осигурявала твърде големи възможности на мюсюлманите да влияят върху вота за християнските представители. Според критиците на предишния изборен порядък, открито са се насърчавали политически съюзи не само на религиозна, а и на сектантска основ [8].

Източник: The Daily Star Lebanon, 2018 (<https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Jul-07/411988-lebanese-electoral-law-2017-full-text-in-english.ashx>).

Фиг. 1. Lebanese electoral law 2017

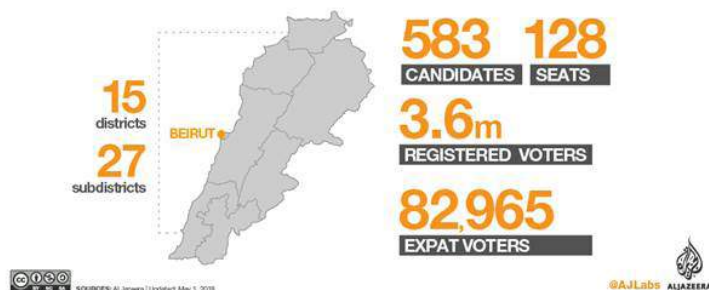
Каква е същността на новата изборна система на Ливан? Със закона от юни 2017 г. (Law №.44, June 2017, Election of the Members of Parliament) се премахва изцяло мажоритарният вот и на негово място се въвежда сложна пропорционална система. Страната се разделя на 15 многомандатни района („major“ constituencies), които от своя страна се подразделят на 27 субрайона („minor“ constituencies). В зависимост от големината на всеки от тях се избират между 5 и 13 представители. По този начин изборната бариера придобива различна стойност в различните МИР – от 7,69 до 20% [5]. Гласува се с единна бюлетина за мултипартийни коалиции, като се посочва и задължителна преференция. Във вота от 6 май 2018 г. участват общо 583 кандидати за народни представители, при общ брой на избирателите от 3,6 млн. души. Тоест за едно депутатско място се борят 4,55 кандидати – един мандат се полага на всеки 28 125 жители на страната (Ajroudi & Chughtai, 2018).

По стара ливанска изборна традиция всяко място е отредено на определена религиозна общност и за да се гарантира със сигурност това разпределение районирането се извършва на религиозно-териториален принцип. Официално признатите секти са общо 18, от които 4 мюсюлмански, 12 християнски, по една на друзите и юдеите (Ajroudi & Chughtai, 2018). Не всички обаче са представени във всяка област. Например в района Jbeil/Kaserouan, който осигурява 8 депутатски места, 7 са запазени на маронитите и едно за шиитите. На съседния Baalbeck/Hermel се полагат 10 мандата, от които 6 за шиити, 2 за сунити, а последното е за маронитските католици (Hamud, 2018).

II, p. 1). Разпределението по отделни МИР на база религиозна принадлежност се вижда добре на представената по-горе картата [9]. А в своята цялост новият изборен модел на Ливан е онагледен на следващите изображения на известната медия Al Jazeera:

Lebanon 2018:

On May 6, 2018, Lebanon will go to the polls to vote in the first parliament in nine years.

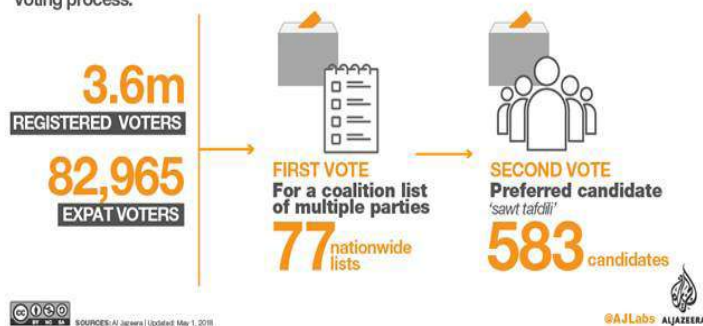

Източник: Al Jazeera, 2018 (<https://www.aljazeera.com/indepth/features/lebanon-elections-2018-politics-usual-180501091710689.html>).

Фиг. 2. Lebanon 2018: On May 6, 2018, Lebanon will go to the polls to vote in the first parliament in nine years.

How will Lebanon vote on May 6?

The May 6 elections will be implementing a new electoral law which reduces Lebanon's number of districts and introduces proportional representation, but adds layers to the voting process.

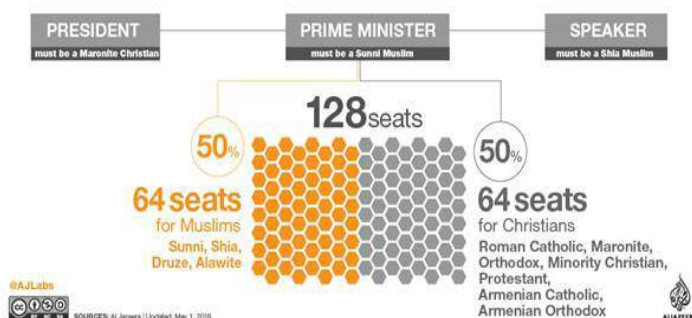

Източник: Al Jazeera, 2018 (<https://www.aljazeera.com/indepth/features/lebanon-elections-2018-politics-usual-180501091710689.html>).

Фиг. 3. How will Lebanon vote on May 6?

Lebanon 2018: The parliament

The Lebanese parliament has proportional representation, according to the Taif Accord.

Източник: Al Jazeera, 2018 (<https://www.aljazeera.com/indepth/features/lebanon-elections-2018-politics-usual-180501091710689.html>).

Фиг. 4. Lebanon 2018: The parliament.

Резултатите от парламентарни избори 2018

Победата на шиитите в мюсюлманския блок се съчетава с тази на Маронитското християнско свободно патриотично движение (ФРМ) на президента Аун, което заедно с близките до него партии придобива 32 депутатски места. Двете субкоалиции участват в надпреварата под формата на предизборна метакоалиция, носеща названието „8 март“. Но със своите общо 68 народни представители (или 53% от всички – увеличение с 9%) тя разполага единствено с обикновено, но не и блокиращото мнозинство от 2/3 (така необходимо за желаните от тях конституционни промени). Големият губещ в новата опозиционна коалиция „14 март“ е партията Движение за бъдещето на премиера Харири. Тя изпуска 10 депутатски банки за сметка на Ливанските сили, които вече разполагат с 14 членове на Камарата (с 6 повече от преди). Освен всичко друго, големият опозиционен блок обединява в себе си само 42 от всички останали 60 депутати – 18 попадат в категорията „други“, което според европейската терминология следва да се разбира като „центристи“ (от тях половината са друзите). Някои анализатори обявиха двата „мартенски“ съюза за мъртви, защото са създадени по време на „Кедровата революция“ от 2005 г. и вече са се изчерпали (Hamud, 2018 II, pp. 1-5). Но настоящият вот доказва тяхната жизненост, особено предвид процеса на подмладяване на партиите и сла-

бата подготвеност за политическо действие от страна на организациите на гражданското общество.

Крайният изборен резултат очертава два ясни извода. Първо, традиционните партии все пак удържат победа срещу излъчените от структурите на гражданското общество кандидати. Влияние оказват и създадените още преди тридесет години паравоенни организирани формирования, гравитиращи около групировките (които са изградени на верска и етническа основа). И второ, християнските партии и коалицията около Хизбула стават все по-силни, за сметка на сподвижниците на експремиера Харири (Rizkallah, 2018).

Въпреки настъпилия оптимизъм, Колуна Уатани – коалицията от 11 групи от гражданското общество, печели само едно депутатско място. Напрежението се нагнетява допълнително от и факта, че според Ливанската асоциация за демократични избори, в деня на вота са извършени над 7000 изборни нарушения. Всичко това е следствие от лесния достъп на действащите политици до финансови средства, облекчения режим за присъствие в медийното пространство, както и изградената стабилна и сложна патронажна мрежа около партиите и техните лидери. Западните наблюдатели стигат до заключението, че и тук влиянието на Иран нараства (подобно на Сирия и Ирак). А загубата на подкрепа на Харири от страна на Саудитска Арабия подкопава възможностите на добре смазаната предизборна машина, която гравитира около него в рамките на една твърда патронажна структура [6].

Заключение

Цели десет години Ливан се намираше в безизходица, защото на страната се налага да бъде арбитър между амбициите на Хизбула и противодействието на останалите, и то без функционирането на ефективно правителство. Аксиоматична стойност придобива твърдението, според което Хизбула е твърде голяма, за да бъде игнорирана при налагането на което и да е решение, но в същото време е твърде малка, за да изгради самостоятелно правителство – безизходицата е неизбежна [7]. Ливан се нуждае от стабилни демократични институции – президент, премиер и особено парламент, които да разполагат с необходимата легитимност за политическо действие. Резултатът от парламентарните избори е скромна, но все пак стъпка в правилната посока [8].

Още в деня на вота световната общественост е „облъчвана“ от мейнстрийм-медиите с апокалиптични картини относно бъдещето на Близкия изток. Успехът на коалицията „8 март“ е умишлено преиначаван като „абсолютна победа на Хизбула“ и „еднолична“ такава на нейния лидер шейх

Насралла... Но настоящият доклад доказва недвусмислено, че подобен вариант сам по себе си е невъзможен.

Обяснение за провеждането на тази медийна кампания може да се търси в позицията на САЩ по повод окончателните резултати от парламентарния вот. Според Вашингтонската администрация, това че Хизбула получава по едно или две министерства във всяко от шестте ливански правителства след 2005 г., е усложняващ американските ангажименти в региона фактор (Hamund, 2018 I, pp. 5-6). А фактът, че шиитското движение (в съюз с режима на Асад в Сирия) оказва фундаментално влияние върху политическото развитие на Ливан, винаги е предизвиквал огромно раздразнение сред сунитските държави в региона, повечето от които съюзници на САЩ (Фон Хайн, 2016).

Веднага след оповестяването на официалните данни от преброяването следват нови американски санкции за длъжностни лица на „Партията на Бога“. Показателно е изказването на Маршал Билингсли – помощник–секретар на Департамента по финанси, отговарящ за Програмата за проследяване на финансирането на тероризма: „Ние сме сериозно обезпокоени от ролята, която Хизбула се опитва да играе в управлението и бих призовал всяко бъдещо правителство за изключителна предпазливост относно включването на тази терористична групировка в политическата система.“ (Hamund, 2018 I, pp. 5-6). Разминаването с нагласите на премиера Саад Харири (който е близък до вечния американски съюзник в региона – Саудитска Арабия) е очевидно, особено предвид неговия отговор: „Когато говорим за правителство, което трябва да гарантира опазване на съгласието в страната, тогава то ще включва всички.“ (Hamund, 2018 I, pp. 5–6). Защото националните интереси на Ливан изискват правителство на националното единство, обединяващо врагове и съюзници както на Саудитска Арабия, така и на Иран (Икономист, 2016). Цели осем месеца са необходими за съставянето на такова. На 31 март 2019 г. Харири става за пореден път министър–председател, а в новия кабинет са включени и четири жени. На Хизбула се полага ресорът с четвъртия по големина бюджет – министерството на здравеопазването, с министър Джаamil Джабак.

Бележки:

[1] Редовни избори е трябвало да има още през 2013 г., но провеждането им се отлага на два пъти заради политическия климат в Ливан и войната в съседна Сирия („Изборите в Ливан циментираха доминацията на Хизбула“, (2018), в: News. bg (уебсайт), 7.05.2018 г., достъпно на <https://news.bg/world/izborite-v-livan-tsimentiraha-dominatsiyata-na-hizbula.html> (дата на достъп 17.04.2019 г.).

[2] Въпреки, че първият върховен закон на Ливан датира от 1926 г., всъщност държавната си независимост Бейрут придобива от Франция чак с подписването на „Националния пакт“ през 1943 г. (Hamund, 2018 I, p. 2).

[3] Институционализираният конфесионализъм се въвежда в Ливан със Споразумението от Таиф от 22 октомври 1989 г., наречено още „Споразумение за национално помирение“. То е прието с цел прекратяване на гражданската война от 1975 – 1990 г. Въпреки, че отразява новото демографско превъзходство на мюсюлманите, с този акт се въвежда равенство в квотите за излъчване на представителство, но в името на мира се пренебрегва равното изборително право. Феноменът е означен като „подходящо политическо представителство“ (The Taif Agreement. Approved by the Lebanese parliament on 4th Nov. 1989).

[4] Маронитите католици са 21% от цялото население на Ливан, гръкоправославните – 8%, гръкокатолиците – 5%, а останалите християнски вероизповедания – 6.5% („Lebanon Demographics Profile 2018“, in: IndexMundi (website), available at https://www.indexmundi.com/lebanon/demographics_profile.html (accessed 13th May 2019)).

[5] Чрез записаното в Анекс 3 на новия изборен закон се утвърждава второто измерение на изборното неравенство в Ливан (първото е по линията на религиозното свръхпредставителство на християните). Стойността на гласа на избирателите в МИР Mount Lebanon 4 – Chouf/Aley е почти тройно по-нисък от този в South Lebanon 1 – Sidon/Jezzine, но пък те излъчват 2,6 пъти повече народни представители от първите. При такива разминавания, в комбинация с изискванията на конфесионалната структура, изборната система трудно би могла да се нарече наистина пропорционална (Lebanon's 2017 Parliamentary Election Law, 2018, p. 9).

[6] При много ефективната форма на патронажен клиентелизъм в Ливан са установени доказани дългосрочни взаимозависимости, при които гласуването за покровителя се превръща в социално задължение (Rizkallah, 2018).

[7] Нарасналата сила на шиитската „Партия на Бога“ става очевидна едно десетилетие по-рано. След вътрешния конфликт от 2006 г. се разширява влиянието на Хизбула и извън Ливан. Постепенно тя се превръща в значим фактор за целия Близък изток – както в политически и военен, така и в икономически смисъл ("Силата на Хизбула", Дойче Веле (уебсайт), достъпно на 13.05.2008 г., <https://www.dw.com/bg/силата-на-хизбула/a-3332575> (дата на достъп 23.05.2019 г.)).

[8] „Lebanon passing parliamentary law is a step in right direction“, in: Gulf News (website), available at 16th June 2017, <https://gulfnews.com/opinion/editorials/>

lebanon-passing-parliamentary-law-is-a-step-in-right-direction-1.2044624 (accessed 13th May 2019)

[9] „Lebanese electoral law 2017: Full text in English“, in: The Daily Star II (web site), 5th May 2018, available at <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Jul-07/411988-lebanese-electoral-law-2017-full-text-in-english.ashx> (accessed 26th May 2019)

Референции:

Кръстева, Й. (2019). „Ливан се сдоби с ново правителство след осем месеца преговори“, в: DarikNews (уебсайт), 31.01.2019 г., достъпно на <https://dariknews.bg/novini/sviat/livan-se-sdobi-s-novo-pravitelstvo-sled-osem-meseca-pregovori-2145509> (дата на достъп 23.05.2019 г.).

Пери, Т., Басам. Л. (2019). „Как Ливан се превърна в нов фронт на сблъсъка на Иран и Саудитска Арабия“, в: Дневник (уебсайт), 8.11.2017 г., достъпно на https://www.dnevnik.bg/sviat/2017/11/08/3074135_kak_livan_se_prevurna_v_nov_front_na_sblusuka_na_iran/ (дата на достъп 22.05.2019 г.).

Фон Хайн, Ш. „Каква роля играе Ливан в Сирия?“, (2016), в: Дойче Веле (уебсайт), достъпно на 2.12.2016 г., <https://www.dw.com/bg/каква-роля-играе-иран-в-сирия/a-36610536> (дата на достъп 22.05.2019 г.)

Ajroudi, A., Chughtai. A. (2018). „Lebanon elections 2018: Politics as usual“, in: Al Jazeera (website), 2nd May 2018, available at <https://www.aljazeera.com/indepth/features/lebanon-elections-2018-politics-usual-180501091710689.html> (accessed 13th May 2019)

Redd, B. (2018). „A slain heavyweight, fraud claims: The election in surprises“, in: The Daily Star I (website), 8th May 2018, available at <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/May-08/448471-a-slain-heavyweight-fraud-claims-the-election-in-surprises.ashx> (accessed 11th May 2019)

Hamud, C. (2018). Lebanon, Congressional Research Service, Washington, D.C (USA).

Hamud, C. (2018). Lebanon's 2018 Elections, Congressional Research Service, Washington, D.C (USA)

Lebanon's Constitution of 1926 with Amendments through 2004, Oxford University Press, Oxford, England (UK)

Lebanon's 2017 Parliamentary Election Law (2018), International Foundation for Electoral Systems, Arlington, Virginia (USA)

Moubayed, B. (2019). „Out with the old, in with the new: Lebanon's election promise changing of the guard“, in: The Arab Weekly (website), 25th Mart 2018,

available at <https://thearabweekly.com/out-old-new-lebanons-elections-promise-changing-guard> (accessed 13th May 2019)

Rizkallah, A. (2018). „What can we learn from Lebanon’s election“, in: The Washington Post (website), available at 11th May 2018, https://www.washingtonpost.com/news/monkey-cage/wp/2018/05/11/what-can-we-learn-from-lebanons-elections/?noredirect=on&utm_term=.8e84fc3e4674 (accessed 11th May 2019)

ИЗБОРНАТА ПОБЕДА НА ХИЗБУЛА В ЛИВАН ПРЕЗ 2018 Г.

Резюме

Целта на настоящото изследване е като се представи същността на ливанската изборна система и се анализират резултатите от последния парламентарен вот, да се разгледа текущата политическа ситуация в страната. Използват се информационни масиви на Изследователската служба на Конгреса на САЩ, някои основополагащи нормативни и международноправни документи, като се прилага и контент-анализ на медийна информация. Основният извод е, че Ливан се нуждае от правителство на националното единство, което обаче не съвпада с интересите на много от външните фактори – основно Иран и Саудитска Арабия.

Ключови думи: конфесионална демокрация, маронити, мюсюлмански блок, сунити, християнски блок, шиити

JEL: F510, F520

HIZBOLLAH'S ELECTION VICTORY IN LEBANON IN 2018

Ivan Vinarov*

Abstract

The current research aims is to present the essence of the Lebanese electoral system and to analyze the results of the last parliamentary vote, to examine the current political situation in the country. The US Congressional Research Service information ranges, some basic normative and international law documents, and the content-analysis of media information are also used. The main conclusion is that Lebanon needs a government of national unity, but this does not coincide with the interest of many external actors – mainly Iran and Saudi Arabia.

Key words: Confessional democracy, Christian block, Maronites, Muslim block, Shi-ites, Sunnis

JEL: F510, F520

* Ivan Vinarov, PhD, Chief Assist. Prof., Department of Political Science UNWE, email: i.vinarov@unwe.bg